

регіональній стратегіях розвитку з напрямками, що визначені за комплексною інтегральною оцінкою. На четвертому етапі проводиться остаточне узагальнення пріоритетних напрямів розвитку інфраструктури регіону з урахуванням такого важливого чинника, як рівень забезпеченості населення інфраструктурою в регіоні. В якості пріоритетних, яким присвоюється ранг 1, обираються об'єкти соціальної інфраструктури, рівень забезпеченості населення якими знаходиться на рівні, нижчому за середній по Україні. Ранг 2 присвоюється напрямам, визначеним пріоритетними в державній та регіональній стратегіях розвитку та за комплексною оцінкою.

Організаційне забезпечення державної підтримки розвитку соціальної інфраструктури передбачає використання таких інструментів, як державні цільові програми, трансферти, субсидії, дотації, закони, нормативно-правові акти, методичні рекомендації, податкові пільги, пільгові кредити, технопарки, технополіси, залучення приватних інвестицій тощо.

СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА РЕГІОНІВ УКРАЇНИ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Ю. В. ФЕДОТОВА, канд. екон. наук, доц.,
доц. кафедри економічної теорії та міжнародної економіки
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Соціальну інфраструктуру справедливо можна вважати однією з головних складових економіки, оскільки вона чинить безпосередній вплив на сферу життєдіяльності людей і відіграє важливу роль у вирішенні соціальних проблем суспільства. Від рівня її розвитку залежить ефективність вирішення не тільки соціальних, економічних, але й політичних та інших проблем держави.

Соціальну інфраструктуру умовно поділяють на соціально-побутову та соціально-культурну. Мета соціально-побутової інфраструктури – створення належних умов для відтворення людини як біологічної істоти, задоволення її потреб через належні умови життя. Натомість, соціально-культурна інфраструктура сприяє задоволенню духовних та інтелектуальних потреб через культурно-освітнє середовище.

У складі соціально-побутової інфраструктури розрізняють такі складові: житлово-комунальне господарство, побутове обслуговування населення, торгівля і громадське харчування, пасажирський транспорт та зв'язок тощо. До соціально-культурної інфраструктури належать охорона здоров'я, рекреаційне господарство, фізична культура та спорт, соціальне забезпечення, освіта, культура, мистецтво та ін. Кожна галузь соціальної інфраструктури має особливості, які надають можливість більш повно

зрозуміти їх функціональне призначення в соціально-економічному розвитку як держави, так і в життєдіяльності людини.

Соціальна інфраструктура має чітко виражений територіальний характер, оскільки пов'язана з обслуговуванням людей, які проживають у поселеннях міського та сільського типу і мають бути забезпечені сприятливими умовами життєдіяльності. Ефективність територіальної організації соціальної інфраструктури можлива лише при врахуванні сукупності наступних факторів: соціально-економічних, що охоплюють рівень економічного розвитку регіону; соціально-демографічних, які включають чисельність населення, його розміщення та забезпечення виробництва трудовими ресурсами; природно-географічних, що характеризують кількісний та якісний склад об'єктів, умови їх експлуатації та використання; техніко-економічні фактори включають науково-технічний прогрес, форми суспільної організації виробництва та ін.

Основним економічним важелем регулювання соціального розвитку населених пунктів чинне законодавство визначає бюджетне фінансування за рахунок державного і місцевого бюджетів.

Погоджуючись із думкою Козової Л.В., зазначимо, що вдосконалення механізму управління соціальним розвитком регіонів має передбачати децентралізацію функцій, за якою вищому рівню управління належать лише ті з них, які не може чи не зацікавлений виконувати нижчий рівень. Зокрема, сільська рада здійснює будівництво дитячих дошкільних закладів, загальноосвітніх шкіл, а також закладів торгівлі та служби побуту, лікувальних та інших медичних установ, тобто соціальних об'єктів щоденного користування. Районний рівень забезпечує населення соціальними об'єктами періодичного попиту, а у віданні областей зосереджуються функції координаційного характеру. Вони координують діяльність усіх структур за вертикаллю, формують соціальні програми, вирішують питання оподаткування та розподілу коштів [1, с. 2]. Крім того, наявні зміни в Бюджетному кодексі України спрямовані на те, щоб замінити систему балансування доходів і витрат на нову систему вирівнювання податкоспроможності території.

Отже, основним концептуальним напрямом формування пріоритетів соціальної інфраструктури є децентралізація управлінських функцій держави на користь місцевого самоврядування.

Література

1. Козлова Л. В. Проблеми фінансового забезпечення розвитку соціальної інфраструктури міст в умовах децентралізації / Л. В. Козлова // Теорія та практика державного управління. – 2015. – Вип. 2 (49). – С. 1-6.